

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

**про результати відвідування
Конотопського районного відділу поліції
Головного управління Національної поліції в Сумській області
24 січня 2024 року**

місто Суми, 2024 рік

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 24.01.2024 групою НПМ здійснено відвідування Конотопського районного відділу поліції Головного управління Національної поліції в Сумській області (далі – Конотопський РВП, райвідділ, відділ поліції).

Відвідування здійснювали наступні члени групи НПМ:

Бурка Олександр Володимирович, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Завалій Анастасія Іванівна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Єжкун Марина Вікторівна, представник громадської організації;

Драга Антоніна Олександрівна, представник громадської організації.

Відділ поліції розташований за адресою: проспект Миру, 14, м. Конотоп, Сумська область, 41600.

Керівник місця несвободи – Забозлаєв Сергій Олександрович, начальник Конотопського РВП.

Попереднє відвідування відділу поліції групою НПМ не здійснювалося.

Конотопський РВП розташований в чотириповерховій будівлі в центральній частині міста.

На вході до відділу поліції наявна інформація про найменування підрозділу поліції.

Біля входних дверей розміщена кнопка виклику, яка знаходиться у технічно справному стані (фото 2).

Вхід до приміщення Конотопського РВП розміщено на рівні тротуару, що не створює перешкод у доступі для маломобільних груп населення (далі – МГН). Ширина входних дверей достатня для проїзду колісного крісла стандартних розмірів.

У вестибюлі райвідділу розміщується пост чергового поліцейського, що забезпечує пропускний режим та здійснює реєстрацію доставлених, запрошених та відвідувачів у відділ поліції, доступ яких до приміщень відділу здійснюється через металеві двері-грати з електронним замком після реєстрації у вказаному журналі.

На початок відвідування затриманих, доставлених, запрошених та відвідувачів у приміщення відділу поліції не перебувало. Згідно записів у Журналі обліку доставлених, відвідувачів та запрошених, у день відвідування до прибуття групи НПМ райвідділ відвідало 10 осіб, які залишили будівлю без перевищення допустимого часу

перебування у органі поліції.

У подальшому під час відвідування до відділу поліції прибували запрошені та відвідувачі, прийом та процесуальні дії з якими проводилися у спеціально відведених приміщеннях на першому поверсі будівлі відділу поліції.

Групою НПМ проведено конфіденційне спілкування з 4 запрошеними та відвідувачами, від яких скарг на умови перебування, а також на катування, жорстоке, нелюдське або таке, що принижує гідність, поводження не надходило.

На стінах у вестибюлі розміщені інформаційні стенди, що містять відомості про керівництво органу, графік прийому та інші інформаційні матеріали для відвідувачів.

У Конотопському РВП запроваджено систему «Custody Records», яка передбачає електронну фіксацію дій, що відбуваються із затриманими особами.

В усіх приміщеннях загального користування, кімнаті для затриманих, у коридорах будівлі відділу наявні камери відеоспостереження, зображення з яких передається на монітори та архіватори, встановлені у черговій частині.

При вибірковій перевірці встановлено наявність архівованих записів, починаючи з 17.12.2024, тобто за період понад 30 діб.

Під час відвідування встановлено, що у Конотопському РВП наявна кімната для затриманих, яка належним чином облаштована та обладнана системою відеонагляду, однак упродовж тривалого часу не використовується за призначенням. У книзі обліку осіб, які поміщені до кімнати затриманих та доставлених чергової частини, ведення якої розпочато 07.02.2016, немає жодного запису.

Як зазначалося вище, у відділі поліції прийом громадян та процесуальні дії з затриманими, доставленими, запрошеними та відвідувачами проводяться виключно у спеціально відведених приміщеннях на першому поверсі, обладнаних системою фіксації дій «Custody Records», а саме – 1 кімната прийому громадян, 2 кімнати для слідчих дій, 1 кімната для конфіденційного спілкування адвоката з підзахисним та кімната для очікування. У кожному з цих приміщень наявні інформаційні плакати про права затриманих і доставлених осіб, канали комунікації центру з надання безоплатної правової допомоги, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини та інша корисна інформація.

При конфіденційному спілкуванні співробітники поліції (всього опитано 18 поліцейських) підтвердили, що прийом громадян, слідчі та інші процесуальні дії та будь-яка інша взаємодія поліцейських з громадянами відбувається виключно на першому поверсі у приміщеннях, обладнаних системою «Custody Records». Перебування таких осіб у інших службових кабінетах співробітників не допускається.

Групою НПМ оглянуто службові кабінети сектору кримінальної поліції, слідчого відділу, сектору превенції та інших служб, а також приміщення господарсько-побутового призначення, що розташовані на 2-4 поверхах будівлі Конотопського РВП. У перелічених приміщеннях сторонніх осіб (окрім поліцейських) зафіксовано не було, предметів, які можуть бути застосовані для катування чи психологічного тиску, не виявлено.

У Конотопському РВП ведеться журнал інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги. Згідно записів у цьому журналі встановлено, що у 2024 райвідділом здійснено 15 повідомлень центрів БВПД про факти затримання у адміністративних та кримінальних провадженнях.

При вивченні журналу реєстрації надання медичної допомоги особам, які утримуються у Конотопському РВП, з'ясовано, що у 2024 такі факти не реєструвалися. У 2023 році зафіксовано 5 фактів виклику медичної допомоги, у трьох з яких особа відмовилася від проведення медичного огляду та надання допомоги, а у решті випадків допомога була надана на місці без подальшої госпіталізації, тілесні ушкодження на зафіксовано.

У черговій частині наявні аптечки невідкладної домедичної допомоги, укомплектовані ліками з актуальним строком придатності.

Працівники чергової частини обізнані про місця розташування та канали комунікації закладів охорони здоров'я, де впроваджена замісна підтримувальна та антиретровірусна терапія, про порядок дій під час доставляння особи, яка потребує такої терапії.

При вибіркового опитуванні працівників Конотопського РВП встановлено їх обізнаність зі змістом статті 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та статті 28 Конституції України щодо заборони катувань.

До програм підготовки персоналу внесено та періодично проводяться заняття з особовим складом з питань дотримання прав людини, заборони катувань та інших видів неналежного поводження

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на захист від катувань, жорстокого поводження (стаття 28 Конституції України, стаття 10 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання).

1. При вибірковій перевірці посадових інструкцій (функціональних обов'язків) працівників Конотопського РВП встановлено, що до деяких посадових інструкцій, зокрема слідчого слідчого відділу К. не внесено заборону катувань, що є порушенням вимог статті 10 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, згідно якої кожна держава-сторона включає заборону катувань до правил чи інструкцій, які стосуються обов'язків і функцій персоналу правових органів, цивільного чи військового медичного персоналу, державних посадових осіб, які можуть мати відношення до утримання під вартою й допитів осіб, які зазнали будь-якої форми арешту, затримання чи ув'язнення, або до поводження з ними.

Порушення права на охорону здоров'я та медичну допомогу (стаття 49 Конституції України, стаття 18 Закону України «Про Національну поліцію», Порядок підготовки та підвищення кваліфікації осіб, які зобов'язані надавати

медичну допомогу, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 21.11.2012 № 1115)

2. Відповідно до положень статті 18 Закону України «Про Національну поліцію», статті 3 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я», статті 12 Закону України «Про екстрену медичну допомогу» поліцейські зобов'язані надавати домедичну допомогу особам, які перебувають у невідкладному стані, та повинні володіти практичними навичками надання такої допомоги.

Порядок підготовки та підвищення кваліфікації з надання домедичної допомоги осіб, які зобов'язані її надавати, затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 21.11.2012 № 1115.

Під час відвідування групою НПМ не встановлено співробітників Конотопського РВП, які пройшли підготовку з надання домедичної допомоги особам, що перебувають у невідкладному стані, та мають відповідне посвідчення встановленого зразка.

Порушення права на захист (стаття 59 Конституції України, статті 208, 213 Кримінального процесуального кодексу України, стаття 261 Кодексу України про адміністративні правопорушення, Закону України «Про безоплатну правову допомогу»)

3. За результатами огляду Журналу інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги затриманим, виявлено порушення принципу негайності оповіщення Центру після фактичного затримання особи.

Так, гр. С. був фактично затриманий о 08:19 год. 15.01.2024, а повідомлення центру БВПД здійснено о 09:57 год. 15.01.2024, тобто через 1 год. 38 хв. Затримання громадянина К. відбулося о 19:24 год. 24.01.2024, а повідомлення центру БВПД здійснено о 23:47 год. 15.01.2024, тобто через 4 год. 23 хв. після затримання.

Крім того, виявлено факти недбалого ведення Журналу інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги затриманим. Так, у записях про затримання громадянина К. від 10.01.2024 наявні виправлення, що не дозволяють встановити час повідомлення центру БВПД про його затримання. Записи про затримання громадянина Я. від 10.01.2024 свідчать, що затримання та інформування центру БВПД відбулося о 15:00 год., а прибуття захисника – о 09:00 год. цього ж дня, тобто ще до фактичного затримання особи.

Інші порушення:

4. Групою НПМ виявлено факти неналежного ведення Журналу обліку доставлених, відвідувачів та запрошених, а саме - невнесення інформації про час доставлення, прибуття до органу (підрозділу) поліції (графа 2), про час залишення особою органу поліції та (або) вжиті стосовно особи заходи (графа 7) - записи №№ 15-22 за 11.12.2023, №№ 17, 23-25 за 18.12.2023, № 2 за 19.12.2023, №№ 11, 12, 14 за 24.12.2023, № 8 за 24.01.2024 та інші, що не дозволяє встановити тривалість перебування у райвідділі доставлених і запрошених осіб.

5. На деяких службових кабінетах бракує табличок із зазначенням посад та прізвищ працівників, які в них працюють (фото 10), що спричиняє труднощі з установленням того, у яких саме службових приміщеннях перебували затримані чи доставлені особи, у разі надходження скарг на неналежне з ними поводження з боку працівників поліції.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

Конотопському районному відділу поліції Головного управління Національної поліції в Сумській області:

1. Внести до посадових інструкцій (функціональних обов'язків) усіх поліцейських Конотопського РВП інформацію про заборону катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання.

2. Забезпечити наявність на службових кабінетах табличок із зазначенням посад та прізвищ працівників, які в них працюють.

3. Забезпечити проходження співробітниками Конотопського РВП підготовки з надання домедичної допомоги особам, які перебувають у невідкладному стані.

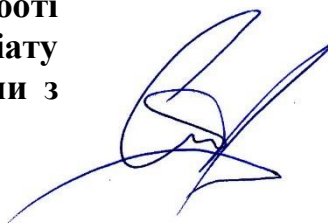
4. Забезпечити невідкладне інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги про затримання осіб.

5. Забезпечити належне ведення службової документації, зокрема Журналу інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги затриманим та Журналу обліку доставлених, відвідувачів та запрошених.

Додаток: фотоматеріали на 2 арк. в 1 прим.

Керівник групи НПМ

**Головний спеціаліст Відділу сприяння роботі
регіональних представництв Секретаріату
Уповноваженого Верховної Ради України з
прав людини**

Олександр Бурка

Додаток: фото до звіту

Фото 1

Фото 2

Фото 3

Фото 4

Фото 5

Фото 6

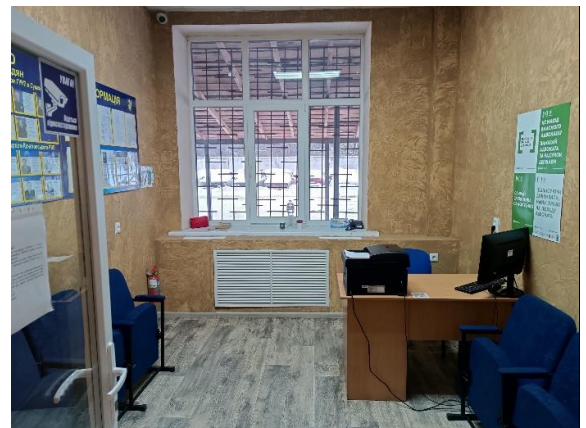

Фото 7

Фото 8

Фото 9

Фото 10

